

„Most mintha kisebb volna
a kép-zavar, mint mikor
összekeveredik az experimentáció
az alkotással és a multi(kult)médiával.

dbkult

Ígéretes tavaszi

Előbb meglepődöm: a kiállítótér nem kong, tíz-tizenkét gimnazista mustrálja az idei tavaszi tárlat műveit a Medgyessy-émlékmúzeum kortárs galériájában. De nem ám illendőségből vagy kötelességből! Szerető gondadal, legalábbis komoly érdeklődéssel. Ami azért is megállít egy pillanatra, mert tanár nincsen velük.

Utópisztikusnak tűnik, hogy csak úgy, maguktól jöttek el. Bár, ki tudja, mit el nem tud érni egy jó pedagógus a hiteles vizuális neveléssel. Itt vannak a gyümölcssei, s ezúttal jó helyen érnek. Most mintha kisebb volna a kép-zavar, mint mikor összekeveredik az experimentáció az alkotással és a multi(kult)médiával. Feledy Balázs művészettörténész azt írja a katalógus kritikának is beillő, *Tavaszelemek* című előszavában, hogy e tárlat kollekciója nem kiemelkedő színvonalú, de nem is mehetünk el mellette szó nélkül. Tehát erős átlagos, mindenesetre: művészet, amely nem attól kíván azzá válni, hogy a blöffök sorával számolja fel önmagát.

Az „átlagos” megnevezés egyébként semmilyen jelzővel ellátva

nem árul el túl sokat a tényekről. S lehet hiányolni a mágikus vagy a drámai műveket; lehet örvendeni a szemléleti tágasságnak, a technikai és egyéni leleményeknek, vagy annak, hogy a rutin nem helyettesíti a komoly játékot; el lehet gondolkodni a köztes állapotokon; lehet következtetni a helyi karakterre az ironia vagy az igényes rajzosság nyomán, emeljük azonban ki az átlagon felüli teljesítményeket.

A hét díjazott közül hárman „születésnaposak”, illik tehát két-két alkotásban is szinte sűrítve „odatenni” az életművet. Nos, az Oktatási és Kulturális Minisztérium díját elnyert Madarász Kathy Margit iparművész húsz éve, mióta ismerem, csak életműdarabokat alkot, s a *Kék fények* kabát-párja most a méltóságos

könnyűsége mellett geometrikus ritmikájával hordozza az erőt. László Ákos grafikusművész (a Blondex Művészellátó díját kapta meg) a világfájdalmon éppen a szenvedés belső lényegének megértésével, majd az alázuhanásokból formált emelkedő játékkal lép túl. Igazi meglepetést hozott Madarász Gyula festőművész (ő lett Debrecen fődíjasa), aki a ki-merítettnek hitt gouache technikát ugyanúgy feltölti újra és újra a színek bravúros természetességével, mint az alföldi vonatkozású tematikát. (Hogy miként lehet „bravúr” a természetesség, arról különösen az *Egyedül* című képe tanúskodik.)

Varga József grafikusművésznek nincs évfordulója, de díjat hozott a következetes műgond, mellyel a hagyományt tisztelve törekszik a grafika megújítására. Mint Szilágyi Imre, akinél szintén csak akkor lepődünk meg, ha a legkisebb részlemezén is nem életműdarabok maródnának ki az akvatintából. Burai István viszont sokakat meglepett: biztosan kalandozik az archaikumban, ezúttal vésővel, kőfűrésszel, grafika- és festményszereplőinek arcát formálva térbe a bazaltból. S ha maradunk a nagyigényű életmű-kiállításokra való készülleteknél, méltán szerepelhetne egy ilyen szemlén a másik három díjazott (Gonda Zoltán, Karap Imre, Wrábel Erzsébet) munkái mellett Cs. Uhrin Tibor, Csorján Melitta, Gajdán Zsuzsa, Horváth István, Kapcsa János, Kassai Imre, (a némi szünet után ismét „torkon ragadó”) Makoldi Sándor, Nagy Sándor Zoltán, Potyók Tamás, Subicz István, Sulyok Géza egy-egy (vagy két) műve.

A diákok még maradnak, tanár nélkül is. Vagy éppen, hogy a tanárokkal maradnak. Van ugyanis a 48 kiállító között 15 művész-tanár, és heten a nyugdíj előtt szintén pedagógusok voltak. Ez bizony kétszeres felelősség. S ezúttal nem igazán kell éreznie senkinek sem a lelkifurdalást.

LAPOZGATÓ

Tárlattár

„Még születnek virágok és lányok, / az új életre sírják a táncot; / mély kút vize énekel nekik, / míg varázsimák lobognak végig” – írja Vitéz Ferenc Verses Kalendáriumában a március hónapról, mindezt egyszemélyes folyóirata, a *Néző•Pont* legújabb száma lapjain. A hónapverseket Czetyéné Zolnai Irén falusi élethelyzeteket megidéző képei egészítik ki, míg Vankóné Dudás Juli hasonló grafikáihoz már maga a szerző írt tanulmányt, a szövegelemek szerepét vizsgálva.

Emellett ismét számos kiállítás kapcsán osztja meg velünk gondolatait (mások között olvashatunk Macskássy Izolda, Komiszár János, Pálnagy Zsigmond festőművészek, Gross Arnold grafikus- vagy a szobrászművész E. Lakatos Aranka tárlatairól is), szó esik a több debreceni képzőművész Mesiás-motívumait bemutató csoportkiállításról, illetve a Chagall-vándortárlatról és az Antal-Lusztig gyűjtemény országjárásáról is.

Külön említést érdemel az az írás, melyben Vitéz Ferenc – saját munkáját alapul véve – magáról a verselésről, annak műveléséről, s beszédgyakorlatoknak szánt verseiről szól. Emellett újra felbukkannak a gyermekversek (s egy óvodások által írt élménybeszámoló), két furcsa kisértet (SMS-vers, abszurd képregény), valamint szó esik két, Holló Lászlóra emlékező könyvről, Póka György és Meskó Anna ex libriseiről, a Déri Múzeum rekonstrukciója utáni tervekről, s a tavaly elhunyt festőművész, Katona György búcsúztatóját is elolvashatjuk.

(vézs)

A XIX. Debreceni Tavaszi Tárlat április 18-ig látható a Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban (Fotó: Nagy Gábor)

Vitéz Ferenc